

Pamatnostādnes

**Pamatnostādnes 09/2020 par būtisku un motivētu
iebildumu saskaņā ar Regulu 2016/679**

Versija 2.0

Pieņemta 2021. gada 9. martā

Versiju tabula

Versija 1.0	2020. gada 8. oktobris	Pamatnostādņu pieņemšana sabiedriskajai apspriešanai
Versija 2.0	2021. gada 9. marts	Pamatnostādņu pieņemšana pēc sabiedriskās apspriešanas

Saturs

1.	VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI	4
2.	NOSACĪJUMI ATTIECĪBĀ UZ “BŪTISKU UN MOTIVĒTU” IEBILDUMU	6
2.1.	“Būtisks”	6
2.2.	“Motivēts”	6
3.	IEBILDUMA BŪTĪBA	7
3.1.	VDAR pārkāpuma esība un/vai iecerētās darbības atbilstība VDAR	8
3.1.1.	VDAR pārkāpuma esība	8
3.1.2.	Lēmuma projektā iecerētās darbības attiecībā uz pārzini vai apstrādātāju atbilstība VDAR.....	10
3.2.	Lēmuma projekta radīto risku nozīmīgums attiecībā uz datu subjektu pamattiesībām un pamatbrīvībām un attiecīgā gadījumā personas datu brīvu apriti Savienībā	10
3.2.1.	Jēdziena “risku nozīmīgums” nozīme	10
3.2.2.	Riski datu subjektu pamattiesībām un pamatbrīvībām	11
3.2.3.	Riski personas datu brīvai aprītei Savienībā	12

Eiropas Datu aizsardzības kolēģija,

ņemot vērā 70. panta 1. punkta e) apakšpunktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (turpmāk tekstā — VDAR),

ņemot vērā EEZ līgumu un jo īpaši tā XI pielikumu un 37. protokolu, kas grozīts ar EEZ Apvienotās komitejas 2018. gada 6. jūlija Lēmumu Nr. 154/2018¹,

ņemot vērā tās Reglamenta 12. un 22. punktu,

IR PIEŅĒMUSI ŠĪS PAMATNOSTĀDNES.

1. VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. Saskaņā ar VDAR noteikto sadarbības mehānismu uzraudzības iestādēm (“UI”) ir pienākums savstarpēji apmainīties ar visu būtisko informāciju un sadarboties nolūkā panākt konsensu². Šis sadarbības pienākums attiecas uz visiem procedūras posmiem, sākot ar lietas sākumu un aptverot visu lēmumu pieņemšanas procesu. Tāpēc vienošanās panākšana par lietas iznākumu ir visas procedūras galīgais mērķis, kas noteikts VDAR 60. pantā. Situācijās, kad uzraudzības iestāžu starpā nav panākts konsenss, ar VDAR 65. pantu EDAK tiek uzticētas pilnvaras pieņemt saistošus lēmumus. Tomēr informācijas apmaiņa un apspriešanās starp vadošo uzraudzības iestādi (“VUI”) un attiecīgajām uzraudzības iestādēm (“AUI”) bieži ļauj panākt vienošanos lietas agrīnajās stadijās.
2. Saskaņā ar VDAR 60. panta 3. un 4. punktu vadošajai uzraudzības iestādei ir jānosūta lēmuma projekts attiecīgajām uzraudzības iestādēm, kuras pēc tam noteiktā termiņā (četrus nedēļu laikā) var izteikt būtisku un motivētu iebildumu³. Saņemot būtisku un motivētu iebildumu, vadošajai uzraudzības iestādei ir divas iespējas. Ja tā neņem vērā būtisku un motivētu iebildumu vai uzskata, ka iebildums nav būtisks vai motivēts, tā iesniedz lietu izskatīšanai kolēģijā saskaņā ar konsekvences mehānismu. Savukārt, ja vadošā uzraudzības iestāde piekrīt iebildumam un izdod pārskatītu lēmuma projektu, attiecīgās uzraudzības iestādes divu nedēļu laikā var izteikt būtisku un motivētu iebildumu par pārskatīto lēmuma projektu.
3. Ja vadošā uzraudzības iestāde neņem vērā iebildumu vai uzskata, ka iebildums nav būtisks vai motivēts, un tādēļ iesniedz lietu izskatīšanai kolēģijā saskaņā VDAR 65. panta 1. punkta a) apakšpunktu, kolēģijai ir jāpieņem saistošs lēmums par to, vai iebildums ir “būtisks un motivēts”, un, ja tā ir, par visiem jautājumiem, kas ir iebilduma priekšmets.
4. Tāpēc viens no galvenajiem elementiem, kas norāda uz konsensa trūkumu starp vadošo uzraudzības iestādi un attiecīgajām uzraudzības iestādēm, ir jēdziens “būtisks un motivēts iebildums”. Šā dokumenta sagatavošanas nolūks ir sniegt norādījumus attiecībā uz šo jēdzienu, un tā mērķis ir izveidot

¹ Atsauces uz “dalībvalstīm” šajā dokumentā būtu jāsaprot kā atsauces uz “EEZ dalībvalstīm”.

² Regulas 2016/679, turpmāk tekstā — VDAR, 60. panta 1. punkts.

³ Attiecīgās uzraudzības iestādes var atsaukt iepriekš izvirzītos iebildumus.

vienotu izpratni par jēdzienu “būtisks un motivēts”, tostarp par to, kas būtu jāņem vērā, novērtējot, vai iebildums skaidri parāda to risku nozīmīgumu, ko lēmuma projekts rada (VDAR 4. panta 24. punkts).

5. VDAR 4. panta 24. punktā “būtisks un motivēts iebildums” definēts kā *iebildums lēmuma projektam par to, vai šī regula ir pārākāpta, vai par to, vai iecerētā darbība attiecībā uz pārzini vai apstrādātāju atbilst šai regulai, skaidri parādot to risku nozīmīgumu, ko lēmuma projekts rada datu subjektu pamattiesībām un pamatbrīvībām un attiecīgā gadījumā — personas datu brīvai aprītei Savienībā*.
6. Šī koncepcija kalpo kā **sliexsnis** situācijās, kad attiecīgo uzraudzības iestāžu mērķis ir iebilst pret (pārskatītu) lēmuma projektu, kas saskaņā ar VDAR 60. pantu jāpieņem vadošajai uzraudzības iestādei. Tā kā neskaidrība par to, kas ir būtisks un motivēts iebildums, var radīt pārpratumus un pretrunīgas piemērošanas uzraudzības iestādēs, ES likumdevējs ieteica EDAK attiecībā uz šo jēdzienu sniegt pamatnostādnes (VDAR 124. apsvēruma beigās).
7. Lai izpildītu VDAR 4. panta 24. punktā noteiktās prasības, attiecīgās uzraudzības iestādes iesniegumā būtu skaidri jānorāda katrs definīcijas elements attiecībā uz katru konkrēto iebildumu. Tāpēc **iebilduma mērķis, pirmkārt, ir norādīt, kā un kāpēc, pēc attiecīgās uzraudzības iestādes domām, lēmuma projektā netiek pienācīgi risināta VDAR pārākāpuma situācija un/vai nav paredzēta atbilstīga rīcība pret pārzini vai apstrādātāju, ņemot vērā risku parādīšanos, ko šāds lēmuma projekts, ja tas netiktu mainīts, radītu datu subjektu tiesībām un brīvībām, kā arī attiecīgā gadījumā personas datu brīvai aprītei Savienībā**. Attiecīgās uzraudzības iestādes iesniegtajā iebildumā būtu jānorāda katra lēmuma projekta daļa, kura tiek uzskatīta par nepilnīgu, kļūdainu vai kurā nav vajadzīgo elementu, vai nu atsaucoties uz konkrētiem pantiem/punktiem, vai arī izmantojot citas skaidras norādes, kā arī parādot, kāpēc šādi jautājumi uzskatāmi par “būtiskiem”, kā sīkāk paskaidrots turpmāk. Iebildumā izvirzītajiem priekšlikumiem par grozījumiem vajadzētu būt vēršiem uz šo iespējamo kļūdu novēršanu.
8. **Iebilduma detalizācijas pakāpi un tajā ietvertās analīzes dziļumu var ietekmēt lēmuma projekta satura detalizācijas pakāpe un attiecīgās uzraudzības iestādes iesaistīšanās pakāpe** procesā, kura rezultātā vadošā uzraudzības iestāde izdod lēmuma projektu. Tāpēc “būtiska un motivēta iebilduma” standarts ir balstīts uz pieņēmumu, ka tiek ievērots vadošās uzraudzības iestādes pienākums apmainīties ar visu būtisko informāciju⁴, ļaujot attiecīgajām uzraudzības iestādēm padziļināti izprast lietu un tādējādi iesniegt pamatotu un precīzi motivētu iebildumu. Šajā nolūkā būtu jāpatur prātā arī nepieciešamība katrā uzraudzības iestāžu juridiski saistošajā pasākumā iekļaut pasākuma pamatojumu (skatīt VDAR 129. apsvērumu). Tāpēc attiecīgās uzraudzības iestādes iesaistīšanās pakāpi vadošās uzraudzības iestādes darbā lēmuma projekta sagatavošanas procesā, ja tas noved pie nepietiekamas visu lietas aspektu pārzināšanas, var uzskatīt par elementu, kura mērķis ir elastīgāk noteikt būtiskā un motivētā iebilduma detalizācijas pakāpi.
9. EDAK vispirms vēlas uzsvērt, ka visām iesaistītajām uzraudzības iestādēm (vadošajai uzraudzības iestādei un attiecīgajām uzraudzības iestādēm) galvenā uzmanība būtu jāpievērš jebkādu konsensa atrašanas procesa trūkumu novēršanai tā, lai rezultāts būtu vienprātīgs lēmuma projekts. Atzīstot, ka iebilduma izvirzīšana nav vispiemērotākais līdzeklis, lai novērstu nepietiekamu sadarbības līmeni vienas pieturas aģentūras procedūras iepriekšējos posmos, EDAK tomēr atzīst, ka tā ir iespēja, ko attiecīgās uzraudzības iestādes var izmantot. Tas būtu pēdējais līdzeklis, kuru varētu izmantot, lai arī novērstu (iespējamus) trūkumus saistībā ar attiecīgo uzraudzības iestāžu iesaistīšanos vadošās uzraudzības iestādes darbā, kura rezultātā būtu jāsaņem konsensu balstīts lēmuma projekts, tostarp attiecībā uz juridisko pamatojumu un vadošās uzraudzības iestādes veiktās izmeklēšanas apmēru saistībā ar konkrēto lietu.

⁴ Saskaņā ar VDAR 60. panta 1. punktu.

10. VDAR ir pieprasīts, lai attiecīgā uzraudzības iestāde pamatotu savu nostāju par vadošās uzraudzības iestādes lēmuma projektu, iesniedzot iebildumu, kas ir “būtisks” un “motivēts”. Ir ļoti svarīgi paturēt prātā, ka abas prasības — attiecībā uz “būtisks” un “motivēts” — jāuzskata par **kumulatīvām**, t. i., jābūt izpildītām tām abām⁵. Līdz ar to 60. panta 4. punktā ir noteikts, ka vadošā uzraudzības iestāde iesniedz lietu izskatīšanai EDAK saskaņā ar konsekvences mehānismu, ja tā uzskata, ka iebildums neatbilst vismaz vienam no šiem diviem elementiem⁶.
11. EDAK stingri iesaka uzraudzības iestādēm izteikt savus iebildumus un apmainīties ar informāciju, izmantojot informācijas un saziņas sistēmu, kas izveidota informācijas apmaiņai starp uzraudzības iestādēm⁷. Tie kā tādi būtu skaidri jānorāda, izmantojot konkrētās īpašās funkcijas un rīkus.

2. NOSACĪJUMI ATTIECĪBĀ UZ “BŪTISKU UN MOTIVĒTU” IEBILDUMU

2.1. “Būtisks”

12. Lai iebildumu uzskatītu par “būtisku”, jābūt **tiešai saiknei starp iebildumu un attiecīgā lēmuma projekta būtību**⁸. Konkrētāk, iebildumam ir jāattiecas vai nu uz to, vai tiek pārkāpta VDAR, vai arī uz to, vai iecerētā darbība attiecībā uz pārzini vai apstrādātāju atbilst VDAR.
13. Līdz ar to izvirzītais iebildums atbilst “būtiskuma” kritērijam, ja, to ņemot vērā, tas radītu izmaiņas, kas ļautu izdarīt **atšķirīgu secinājumu** par to, vai tiek pārkāpta VDAR, vai arī par to, vai vadošās uzraudzības iestādes piedāvātā iecerētā darbība attiecībā uz pārzini vai apstrādātāju atbilst VDAR. Vienmēr jābūt saistībai starp iebilduma saturu un iespējami atšķirīgu secinājumu, kā sīkāk paskaidrots turpmāk. Lai gan iebildumā ir iespējams norādīt uz domstarpībām par abiem elementiem, pietiek ar tikai viena elementa esību, lai izpildītu būtiska iebilduma nosacījumus.
14. Iebildumu vajadzētu uzskatīt par būtisku tikai tad, ja tas attiecas uz vadošās uzraudzības iestādes lēmuma projekta konkrētu juridisko un faktisko saturu. Abstraktas vai plašas bažas vai piezīmes šajā kontekstā nevar uzskatīt par būtiskām. Tāpat par būtiskām nevajadzētu uzskatīt tādas nelielas domstarpības par formulējumu vai juridisko pamatojumu, kas nav saistītas ne ar iespējamo pārkāpuma esību, ne ar iecerētās darbības attiecībā uz pārzini vai apstrādātāju atbilstību VDAR.
15. Var sniegt iebildumu par vadošās uzraudzības iestādes lēmuma projektā izdarīto secinājumu motivētību, taču tikai tiktāl, ciktāl šāda motivētība ir saistīta ar secinājumu par pārkāpuma esību, ar to, vai VDAR pārkāpums ir pareizi identificēts, vai ir saistīta ar iecerētās darbības atbilstību VDAR, un tiktāl, ciktāl tiek izpildītas visas šajā dokumentā aprakstītās 4. panta 24. punktā noteiktās prasības.

2.2. “Motivēts”

16. Lai iebildumu uzskatītu par “motivētu”⁹, tajā jāiekļauj paskaidrojumi un argumenti, **kāpēc tiek ierosināts lēmuma grozījums** (t. i., juridiskās/faktu kļūdas vadošās uzraudzības iestādes lēmuma

⁵ Skatīt VDAR 60. panta 4. punkta formulējumu.

⁶ Saskaņā ar VDAR 60. panta 4. punktu vadošā uzraudzības iestāde, ja tā neņem vērā būtisku un motivētu iebildumu, iesniedz lietu izskatīšanai saskaņā ar 63. pantā minēto konsekvences mehānismu.

⁷ Skatīt EDAK Reglamentu.

⁸ Oksfordas angļu valodas vārdnīcā jēdziens “būtisks” ir definēts kā tāds, “kas attiecas uz lietu vai ir ar to saistīts, cieši saistīts ar attiecīgo tēmu vai jautājumu, attiecas uz noteiktu lietu” (“būtisks, īp. v.”, *OED Online, Oxford University Press*, 2020. gada jūnijs, www.oed.com/view/Entry/161893. Skatīts 2020. gada 24. jūlijā).

⁹ Oksfordas angļu valodas vārdnīcā jēdziens “motivēts” ir definēts kā “raksturots ar vai pamatots uz argumentāciju; rūpīgi izpētīts” (“motivēts, īp. v. 2”, *OED Online, Oxford University Press*, 2020. gada jūnijs, www.oed.com/view/Entry/159078. Skatīts 2020. gada 24. jūlijā).

projektā). Ir jāparāda arī tas, **kā izmaiņas ļautu izdarīt atšķirīgu secinājumu** par to, vai tiek pārkāpta VDAR, vai arī par to, vai iecerētā darbība attiecībā uz pārzini vai apstrādātāju atbilst VDAR.

17. Attiecīgajai uzraudzības iestādei būtu jāsniedz pārliedzinošs un pamatots iebildums, it īpaši sagatavojot **juridiskus argumentus** (pamatojoties uz ES tiesību aktiem un/vai attiecīgajiem valsts tiesību aktiem, tostarp, piemēram, tiesību normām, tiesu praksi, pamatnostādņēm) **vai faktus** attiecīgā gadījumā. Attiecīgajai uzraudzības iestādei būtu jāsniedz fakts(-i), kas, iespējams, noved pie atšķirīga secinājuma par pārziņa/apstrādātāja izdarīto VDAR pārkāpumu vai lēmuma projekta aspektu, kurš saskaņā ar iestādes viedokli ir nepilnīgs/kļūdainš.
18. Turklāt iebildums ir “motivēts”, ciktāl ar to var **“skaidri parādīt” lēmuma projekta radīto risku nozīmīgumu**, kā aprakstīts 3.2. iedaļā turpmāk. Šim nolūkam iebildumā ir jāizvirza argumenti vai pamatojums attiecībā uz to, kādas būs lēmuma izdošanas sekas, ja tajā netiks izdarītas iebildumā ierosinātās izmaiņas, un par to, kā šādas sekas varētu radīt būtisku risku datu subjektu pamattiesībām un pamatbrīvībām, kā arī attiecīgā gadījumā personas datu brīvai aprītei Savienībā.
19. Lai iebildums būtu pietiekami motivēts, tam vajadzētu būt **saskaņotam, skaidram, precīzam un būtu sīki jāizskaidro iebilduma iemesli**. Tajā būtu skaidri un precīzi jānorāda **galvenie elementi**, uz kuriem attiecīgā uzraudzības iestāde ir pamatojusi savu novērtējumu, un **saikne starp paredzētajām lēmuma projekta sekām** (ja tas tiktu izdots tāds, kāds tas ir) **un paredzamo risku nozīmīgumu attiecībā uz datu subjektu pamattiesībām un pamatbrīvībām, kā arī attiecīgā gadījumā personas datu brīvu aprīti Savienībā**. Turklāt attiecīgajai uzraudzības iestādei būtu **skaidri jānorāda, kurām lēmuma projekta daļām tā nepiekrīt**. Gadījumos, kad iebilduma pamatā ir viedoklis, ka vadošā uzraudzības iestāde nav pilnībā izpētījusi kādu svarīgu lietas faktu vai papildu VDAR pārkāpumu, būtu pietiekami, ja attiecīgā uzraudzības iestāde šādus argumentus sniegtu pārliedzinoši un pamatoti.
20. Lai efektīvi izklāstītu savu argumentu, attiecīgajai(-ām) uzraudzības iestādei(-ēm) jāsniedz visa informācija (fakti, dokumenti, juridiski argumenti), uz kuru tā/tās balstās. Tas ir būtiski, lai norobežotu (iespējamā) strīda apjomu. Tas nozīmē, ka **principā attiecīgajai uzraudzības iestādei būtu jācenšas iesniegt būtisku un motivētu iebildumu vienā iesniegumā**, pamatojot to ar visiem iepriekš aprakstītajiem faktiskajiem un juridiskajiem argumentiem. Tomēr **VDAR 60. panta 4. punktā noteiktajā termiņā attiecīgā uzraudzības iestāde var sniegt papildu informāciju saistībā ar izvirzīto iebildumu un atbalstot to, paturot prātā nepieciešamību ievērot prasības par “būtiskumu un motivētību”**.

1. piemērs. Attiecīgā uzraudzības iestāde iesniedz oficiālu iebildumu, bet dažas dienas vēlāk, izmantojot informācijas un saziņas sistēmu, sniedz vadošajai uzraudzības iestādei papildu informāciju par lietas faktiem. Šādu informāciju vadošā uzraudzības iestāde var ņemt vērā tikai tiktāl, ciktāl tā ir iesniegta VDAR 60. panta 4. punktā noteiktajā termiņā.

21. Ja iespējams, īstenojot labu praksi, iebildumā vadošās uzraudzības iestādes izskatīšanai būtu jāiekļauj **jauna formulējuma priekšlikums**, kas attiecīgās uzraudzības iestādes ieskatā ļauj novērst iespējamus trūkumus lēmuma projektā. Tas var kalpot, lai precīzāk izskaidrotu iebildumu attiecīgajā kontekstā.

3. IEBILDUMA BŪTĪBA

22. Iebilduma priekšmets var attiekties uz to, vai ir pārkāpta VDAR, un/vai uz to, vai iecerētā darbība attiecībā uz pārzini vai apstrādātāju atbilst VDAR. Satura veids būs atkarīgs no attiecīgā vadošās uzraudzības iestādes lēmuma projekta un lietas apstākļiem.

23. Turklāt attiecīgās uzraudzības iestādes iebildumā būs skaidri jāpierāda lēmuma projekta radīto risku nozīmīgums attiecībā uz datu subjektu pamattiesībām un pamatbrīvībām, kā arī attiecīgā gadījumā personas datu brīvu apriti Savienībā. Pārkāpuma esība un/vai iecerētās darbības neatbilstība VDAR būtu jānovērtē, ņemot vērā to risku nozīmīgumu, kurus lēmuma projekts, ja tas netiek mainīts, rada datu subjektu tiesībām un brīvībām, kā arī attiecīgā gadījumā — personas datu brīvai aprītei.

3.1. VDAR pārkāpuma esība un/vai iecerētās darbības atbilstība VDAR

3.1.1. VDAR pārkāpuma esība

24. Pirmajā gadījumā iebilduma būtība nozīmēs domstarpības starp attiecīgo uzraudzības iestādi un vadošo uzraudzības iestādi par to, vai, ņemot vērā attiecīgos faktus, pārziņa vai apstrādātāja veiktās darbības un apstrādes darbības ir izraisījušas VDAR pārkāpumu(-us), kā arī tieši kādu(-us) pārkāpumu(-us).
25. Šajā kontekstā termins “pārkāpums” būtu jāinterpretē kā “attiecīgas VDAR normas pārkāpums”. Tāpēc attiecīgās uzraudzības iestādes iebildumiem pret lēmuma projektu jābūt pamatotiem un motivētiem, atsaucoties uz pierādījumiem un faktiem, ar kuriem apmainās vadošā uzraudzības iestāde un attiecīgā uzraudzības iestāde (“būtiskā informācija”, kas minēta VDAR 60. pantā). Šīs prasības būtu jāpiemēro katram konkrētajam pārkāpumam un katrai konkrētajai normai.

2. piemērs. Lēmuma projektā teikts, ka pārzinis ir pārkāpis VDAR 6., 7. un 14. pantu. Attiecīgā uzraudzības iestāde nav vienisprātis par to, vai ir pārkāpts 7. un 14. pants, un uzskata, ka ir pārkāpts arī VDAR 13. pants.

3. piemērs. Attiecīgā uzraudzības iestāde apgalvo, ka vadošā uzraudzības iestāde nav ņēmusi vērā faktu, ka attiecībā uz dažām apstrādes darbībām, ko veic pārzinis un kas ir saistītas ar videonovērošanas sistēmu izmantošanu, nav piemērojams māsaimniecībām noteiktais atbrīvojums, līdz ar to VDAR netiek pārkāpta. Lai pamatotu savu iebildumu, attiecīgā uzraudzības iestāde atsaucas uz VDAR 2. panta 2. punkta c) apakšpunktu, EDAK Pamatnostādnēm 3/2019 par personas datu apstrādi, izmantojot video ierīces, un EST lietu C-212/13 *Ryneš*.

26. Iebildums par VDAR pārkāpumu var ietvert arī domstarpības par secinājumiem, kas izdarāmi no izmeklēšanas laikā gūtajiem konstatējumiem. Piemēram, iebildumā var apgalvot, ka konstatējumi ir citas VDAR normas pārkāpums, izņemot tās normas (un/vai papildus tām normām), kas jau analizētas vadošās uzraudzības iestādes lēmuma projektā. Tomēr tas ir mazāk iespējams, ja laikā pirms lēmuma projekta izdošanas tiek pienācīgi izpildīts VDAR 60. panta 1. punktā noteiktais vadošās uzraudzības iestādes pienākums sadarboties ar attiecīgajām uzraudzības iestādēm un apmainīties ar visu būtisko informāciju.
27. Dažos apstākļos iebildums varētu tikt izvērsts līdz lēmuma projekta nepilnību identificēšanai, pamatojot vadošās uzraudzības iestādes veiktas turpmākas izmeklēšanas nepieciešamību. Piemēram, ja vadošās uzraudzības iestādes veiktā izmeklēšana nepamatoti neaptver dažus jautājumus, kurus izvirzījis sūdzības iesniedzējs vai kuri izriet no pārkāpuma, par kuru ziņojusi attiecīgā uzraudzības iestāde, var izvirzīt būtisku un motivētu iebildumu, pamatojoties uz to, ka vadošā uzraudzības iestāde nav pienācīgi izskatījusi sūdzību un aizsargājusi datu subjekta tiesības. Šajā ziņā, no vienas puses, ir jānošķir izmeklēšana pēc savas iniciatīvas un, no otras puses, izmeklēšana, kas ierosināta sakarā ar sūdzībām vai tādiem ziņojumiem par iespējamiem pārkāpumiem, kurus kopīgo attiecīgās uzraudzības iestādes. Procedūrās, kuru pamatā ir sūdzība vai pārkāpums, par kuru ziņojusi attiecīgā uzraudzības iestāde, procedūras apmērs (t. i., tie datu apstrādes aspekti, attiecībā uz kuriem potenciāli var būt veikts pārkāpums) būtu jānosaka pēc sūdzības vai attiecīgās uzraudzības iestādes kopīgā ziņojuma satura — citiem vārdiem sakot, tas būtu jānosaka, ņemot vērā aspektus, uz kuriem attiecas sūdzība vai

ziņojums. Izmeklēšanā pēc savas iniciatīvas pirms oficiālas procedūras uzsākšanas vadošajai uzraudzības iestādei un attiecīgajai uzraudzības iestādei būtu jācenšas panākt konsenss attiecībā uz procedūras apmēru (t. i., pārbaudāmajiem datu apstrādes aspektiem). Tas pats attiecas uz gadījumiem, kad uzraudzības iestāde, kas izskata citas uzraudzības iestādes sūdzību vai ziņojumu, uzskata, ka izmeklēšana pēc savas iniciatīvas ir vajadzīga arī tādēļ, lai risinātu sistemātiskas atbilstības jautājumus, kuri nav ietverti konkrētajā sūdzībā vai ziņojumā.

28. Kā minēts iepriekš, iebilduma izteikšana būtu jāuzskata tikai par pēdējo līdzekli, kas paredzēts, lai novērstu iespējami nepietiekamu attiecīgās(-o) uzraudzības iestādes(-žu) iesaistīšanos procesa iepriekšējos posmos. Likumdevēja izstrādātā sistēma liek domāt, ka konsenss par izmeklēšanas apmēru kompetentajām uzraudzības iestādēm būtu jāpanāk agrīnākā posmā.
29. Nepietiekamā faktiskā informācija vai attiecīgā gadījuma apraksts vai novērtējuma vai motivētības neesība vai nepietiekamība (kā rezultātā saskaņā ar VDAR 58. pantu veiktais novērtējums un iesniegtie pierādījumi nepietiekami pamato vadošās uzraudzības iestādes secinājumu lēmuma projektā) arī var būt iebilduma temats, kas saistīts ar pārkāpuma esību. Tā pamatā ir nosacījums, ka tiek izpildītas visas VDAR 4. panta 24. punktā noteiktās prasības, kā arī ir iespējams, ka pastāv saistība starp šādu it kā nepietiekamu analīzi un pārkāpuma / iecerētās darbības konstatēšanu.
30. Būtiskā un motivētā iebildumā ir iespējams izvirzīt jautājumus par procesuālajiem aspektiem tiktāl, ciktāl tie ir situācijas, kurās vadošā uzraudzības iestāde, iespējams, nav ņēmusi vērā VDAR noteiktās procesuālās prasības, un ciktāl tas ietekmē lēmuma projektā izdarīto secinājumu.

4. piemērs. YY dalībvalsts uzraudzības iestāde ir kompetenta darboties kā vadošā uzraudzības iestāde attiecībā uz pārrobežu apstrādi, ko veic pārzinis CC, kura galvenā pārstāvniecība atrodas YY dalībvalstī. XX dalībvalsts kompetentā uzraudzības iestāde informē vadošo uzraudzības iestādi (YY dalībvalstī) par sūdzību, kas atbilstīgi VDAR 56. panta 2. un 3. punktam iesniegta XX dalībvalsts uzraudzības iestādē un kas attiecas uz datu subjektiem tikai XX dalībvalstī. Vadošā uzraudzības iestāde nolemj lietu izskatīt.

XX dalībvalsts uzraudzības iestāde nolemj saskaņā ar VDAR 56. panta 4. punktu iesniegt vadošajai uzraudzības iestādei lēmuma projektu. Vadošā uzraudzības iestāde sagatavo lēmuma projektu saskaņā ar VDAR 60. panta 3. punktu un iesniedz to attiecīgajai uzraudzības iestādei. XX dalībvalsts uzraudzības iestāde uzskata, ka vadošā uzraudzības iestāde nav izpildījusi savu VDAR 56. panta 4. punktā noteikto pienākumu, izstrādājot lēmuma projektu, maksimāli ņemt vērā XX dalībvalsts uzraudzības iestādes iesniegto projektu, jo tā nav sniegusi pamatojumu, kāpēc tā ir atkāpusies no XX dalībvalsts uzraudzības iestādes iesniegtā lēmuma projekta.

Pēc tam XX dalībvalsts uzraudzības iestāde izvirza būtisku un motivētu iebildumu, kurā tā pauž argumentus, norādot atšķirīgo secinājumu, pie kāda varēja nonākt lēmuma projektā, ja vadošā uzraudzības iestāde būtu ņēmusi vērā tās lēmuma projektu, attiecībā uz pārkāpuma konstatēšanu vai iecerēto darbību noteikšanu attiecībā uz pārzini un nolūkā izvairīties no pierādītajiem riskiem, kas tiek radīti datu subjekta pamattiesībām un pamatbrīvībām, kā arī attiecīgā gadījumā personas datu brīvai aprītei Savienībā.

31. Iebildums saskaņā ar VDAR 60. panta 4. punktu un 65. panta 1. punkta a) apakšpunktu neskar VDAR 65. panta 1. punkta b) apakšpunkta normu. Tāpēc viedokļu atšķirību par uzraudzības iestādes, kas darbojas kā vadošā uzraudzības iestāde, kompetenci izdot lēmumu konkrētā lietā nevajadzētu paust iebildumā, kas izvirzīts saskaņā ar VDAR 60. panta 4. punktu, un tas neietilpst VDAR 4. panta 24. punkta darbības jomā. Atšķirībā no iebilduma, ko izvirza saskaņā ar VDAR 60. panta 4. punktu, EDAK uzskata, ka VDAR 65. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteiktā procedūra ir piemērojama jebkurā posmā.

3.1.2. Lēmuma projektā iecerētās darbības attiecībā uz pārzini vai apstrādātāju atbilstība VDAR

32. Šajā otrajā scenārijā būtiskā un motivētā iebilduma būtība ir viedokļu atšķirība par konkrēto vadošās uzraudzības iestādes piedāvāto korektīvo pasākumu vai citu lēmuma projektā iecerēto darbību.
33. Proti, būtiskajā un motivētajā iebildumā būtu jāizskaidro, kāpēc lēmuma projektā iecerētā darbība neatbilst VDAR. Šajā nolūkā attiecīgajai uzraudzības iestādei skaidri jānosaka atšķirīgā situācijas novērtējuma pamatā esošie faktiskie elementi un/vai juridiskie argumenti, norādot, kuras darbības būtu jāveic vadošajai uzraudzības iestādei un jāiekļauj galīgajā lēmumā.

5. piemērs. Pārzinis bez juridiska pamata trešai personai ir atklājis sūdzības iesniedzēja sensitīvos medicīniskos datus. Lēmuma projektā vadošā uzraudzības iestāde ir ierosinājusi izteikt rājienu, savukārt attiecīgā uzraudzības iestāde iesniedz faktiskus elementus, kas parāda, ka pārzinis attiecībā uz tā atbilstības VDAR nodrošināšanu saskaras ar plašām un sistēmiskām problēmām (piemēram, tas regulāri bez juridiska pamata atklāj savu klientu datus trešām personām). Tāpēc tā ierosina izdot rīkojumu par apstrādes darbību atbilstības nodrošināšanu, par datu apstrādes aizliegšanu uz laiku vai par naudas soda piemērošanu.

6. piemērs. Viena sava darbinieka kļūdas dēļ pārzinis savā tīmekļa vietnē ir publicējis visu savu 100 000 klientu vārdus, uzvārdus un tālruņa numurus. Šie personas dati ir bijuši publiski pieejami divas dienas. Tā kā pārzinis reaģēja, cik ātri vien iespējams, par kļūdu tika ziņots un visi klienti tika informēti individuāli, vadošā uzraudzības iestāde plānoja vienkārši izteikt rājienu. Viena attiecīgā uzraudzības iestāde tomēr uzskata, ka, ņemot vērā ar datiem saistītā pārkāpuma lielo apjomu un tā iespējamo ietekmi / radīto risku klientu privātajai dzīvei, būtu jāpiemēro naudas sods.

34. Kā noteikts VDAR 65. panta 1. punkta a) apakšpunkta pēdējā teikumā, EDAK saistošais lēmums skar visus jautājumus, kas ir iebilduma priekšmets, jo īpaši pārkāpuma gadījumā. VDAR 150. apsvēruma piektajā teikumā noteikts, ka konsekvences mehānismu arī varētu izmantot, lai veicinātu administratīvo naudas sodu konsekventu piemērošanu. Tāpēc ir iespējams, ka iebildumā tiek apstrīdēti elementi, kuri izmantoti, aprēķinot naudas soda apmēru. Ja EDAK novērtējumā šajā kontekstā tiek konstatēti tādi trūkumi pamatojumā, kas noveduši pie attiecīgā naudas soda piemērošanas, vadošajai uzraudzības iestādei tiks uzdots atkārtoti izvērtēt naudas sodu un novērst konstatētos trūkumus. EDAK novērtējumam šajā jautājumā vajadzētu būt balstītam uz kopējiem EDAK standartiem, kas izriet no VDAR 83. panta 1. un 2. punkta un Pamatnostādnēm par administratīvo naudas sodu aprēķināšanu.

7. piemērs. Attiecīgā uzraudzības iestāde uzskata, ka, ņemot vērā lietas faktus, vadošās uzraudzības iestādes lēmuma projektā paredzētais naudas soda līmenis nav iedarbīgs, samērīgs vai atturošs, kā ir prasīts VDAR 83. panta 1. punktā.

3.2. Lēmuma projekta radīto risku nozīmīgums attiecībā uz datu subjektu pamattiesībām un pamatbrīvībām un attiecīgā gadījumā personas datu brīvu apriti Savienībā

3.2.1. Jēdziena "risku nozīmīgums" nozīme

35. Ir svarīgi paturēt prātā, ka uzraudzības iestādes veiktā darba mērķis ir aizsargāt datu subjektu pamattiesības un pamatbrīvības un atvieglot personas datu brīvu apriti Savienībā (VDAR 4. panta 24. punkts, 51. pants un 123. apsvērumi).
36. **Pienākums pierādīt, cik nozīmīgi ir riski, ko lēmuma projekts (piemēram, tajā paredzētie pasākumi vai korektīvo pasākumu neesība utt.) rada datu subjektu tiesībām un brīvībām un attiecīgā gadījumā brīvai datu apritei Savienībā, ir attiecīgajai uzraudzības iestādei.** Kā uzsvērts iepriekš 8. punktā,

attiecīgās uzraudzības iestādes iespēja sniegt šādu pierādījumu būs atkarīga arī no paša lēmuma projekta un vadošās uzraudzības iestādes sākotnēji sniegtās informācijas detalizācijas pakāpes.

37. "Risks" ir minēts daudzās VDAR iedaļās, un iepriekšējās EDAK pamatnostādņēs¹⁰ tas definēts kā "scenārijs, kas apraksta notikumu un tā sekas, kuras novērtētas pēc smaguma pakāpes un iespējamības". VDAR 4. panta 24. punktā ir norāde uz nepieciešamību pierādīt lēmuma projekta radīto risku "nozīmīgumu", proti, parādīt lēmuma projekta ietekmi uz aizsargātajām vērtībām. Attiecīgajai uzraudzības iestādei tas būs jādara, izvirzot pietiekamus argumentus, kas skaidri parāda, ka šādi riski ir būtiski un ticami datu subjektu pamattiesībām un pamatbrīvībām, kā arī attiecīgā gadījumā datu brīvai aprītei Savienībā. Riska nozīmīguma pierādīšanu nevar izsecināt no juridiskajiem un/vai faktiskajiem argumentiem, ko sniedz attiecīgā uzraudzības iestāde, taču tas ir skaidri jānorāda un jāizskaidro iebildumā.
38. Būtu jāuzsver, ka, lai gan būtiskā un motivētā iebildumā vienmēr ir skaidri jāpierāda lēmuma projekta radīto risku nozīmīgums attiecībā uz datu subjektu pamattiesībām un pamatbrīvībām (skatīt 3.2.2. iedaļu turpmāk), pierādīt riskus personas datu brīvai aprītei Eiropas Savienībā tiek pieprasīts tikai "attiecīgā gadījumā" (skatīt 3.2.3. iedaļu turpmāk).

3.2.2. Riski datu subjektu pamattiesībām un pamatbrīvībām

39. Apspriežamais jautājums attiecas uz to, kā lēmuma projekts kopumā ietekmēs datu subjektu pamattiesības un pamatbrīvības. Tas var attiekties uz konstatējumiem, ko vadošā uzraudzības iestāde ir izdarījusi attiecībā uz to, vai pārzinis vai apstrādātājs ir pārkāpis VDAR, un/vai korektīvo pasākumu noteikšanu.
40. Pieeja, kas jāizmanto, novērtējot lēmuma projekta radīto risku, nav tā pati, kuru pārzinis izmanto, veicot novērtējumu par ietekmi uz datu aizsardzību (NIDA), lai noteiktu paredzētās apstrādes darbības radīto risku. Patiešām, novērtējuma priekšmets ir absolūti atšķirīgs: proti, ietekme, ko rada vadošās uzraudzības iestādes izdarītie secinājumi, kuri izklāstīti tās lēmuma projektā par to, vai pārkāpums ir izdarīts. Vadošās uzraudzības iestādes secinājumi var ietvert noteiktu pasākumu veikšanu ("iecerētā darbība"). Kā jau minēts, ņemot vērā lēmuma projektu kopumā, šādi riski jāpierāda attiecīgajai uzraudzības iestādei.
41. VDAR 129. apsvērumā paskaidrots, ka "[u]zraudzības iestāžu pilnvaras būtu jāīsteno objektīvi, taisnīgi un saprātīgā termiņā saskaņā ar atbilstošām procesuālām garantijām, kas izklāstītas Savienības un dalībvalsts tiesību aktos" un ka "katram pasākumam, kas paredzēts, lai nodrošinātu atbilstību regulai, vajadzētu būt piemērotam, vajadzīgam un samērīgam, ņemot vērā apstākļus katrā atsevišķā gadījumā, tajā būtu jāievēro katras personas tiesības tikt uzklautai pirms tāda individuāla pasākuma pieņemšanas, kurš viņu nelabvēlīgi ietekmētu un kurā būtu jāizvairās no nevajadzīgām izmaksām un pārmērīga apgrūtinājuma attiecīgajām personām".
42. Tāpēc, novērtējot lēmuma projekta radītos riskus datu subjektu pamattiesībām un pamatbrīvībām, cita starpā var balstīties uz tajā paredzēto (vai neparedzēto) pasākumu piemērotību, nepieciešamību un samērīgumu, pamatojoties uz konstatējumiem saistībā ar pārkāpuma esību un iespējamām korigējošām darbībām, kuras noteicis pārzinis vai apstrādātājs.
43. Turklāt aplūkojamie riski var attiekties uz lēmuma projekta ietekmi, ja tā ir pamatota ar lietas faktiem, uz to datu subjektu pamattiesībām un pamatbrīvībām, kuru personas datus apstrādā pārzinis vai

¹⁰ Skatīt, piem., WP 248 rev.01 "Pamatnostādnes novērtējuma par ietekmi uz datu aizsardzību (NIDA) veikšanai un noskaidrošanai, vai apstrāde "varētu radīt augstu risku" Regulas 2016/679 izpratnē".

apstrādātājs, kā arī uz ietekmi uz to datu subjektu tiesībām un brīvībām, kuru personas dati varētu tikt apstrādāti nākotnē, un uz VDAR pārkāpumu iespējamo samazināšanu nākotnē.

8. piemērs. Vadošās uzraudzības iestādes lēmuma projektā tika secināts, ka pārzinis nav pārkāpis VDAR 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā noteikto datu minimizēšanas principu. Attiecīgā uzraudzības iestāde savā iebildumā iekļauj faktiskus elementus un juridiskus argumentus, kas parāda, ka pārziņa veiktās apstrādes darbības rezultātā faktiski tika pārkāpts VDAR 5. panta 1. punkta c) apakšpunkts, un apgalvo, ka pārzinim būtu jāizsaka rājiens. Lai pierādītu, cik nozīmīgi ir riski datu subjektu pamattiesībām un pamatbrīvībām, attiecīgā uzraudzības iestāde apgalvo, ka rājienu neizteikšana par pamatprincipa pārkāpšanu radītu bīstamu precedentu, nenorādot uz nepieciešamību koriģēt organizācijas datu apstrādes darbības, un tas apdraudētu datu subjektus, kuru personas datus apstrādā un apstrādās pārzinis.

3.2.3. Riski personas datu brīvai aprītei Savienībā

44. Ja iebildums attiecas arī uz šiem konkrētajiem riskiem, attiecīgajai uzraudzības iestādei būs jāprecizē, kāpēc tas tiek uzskatīts par "attiecīgo gadījumu". Turklāt iebildums, kurā norādīti riski personas datu brīvai aprītei, bet ne datu subjektu tiesībām un brīvībām, netiks uzskatīts par atbilstīgu VDAR 4. panta 24. punktā noteiktajām prasībām.
45. Nepieciešamība izvairīties no personas datu brīvas aprītes ierobežošanas vai aizliegšanas tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ir skaidri atgādināta VDAR¹¹, tās mērķis ir ieviest saskaņotas datu aizsardzības normas visā ES un padarīt iespējamu personas datu brīvu aprīti Savienībā, vienlaikus nodrošinot fizisku personu pamattiesību un pamatbrīvību augsta līmeņa aizsardzību, jo īpaši šo personu tiesību uz savu personas datu aizsardzību.
46. Riskus personas datu brīvai aprītei Savienībā var radīt jebkādi pasākumi, tostarp valstu uzraudzības iestāžu lēmumi, ar kuriem tiek ieviesti nepamatoti ierobežojumi attiecībā uz datu glabāšanu (piemēram, noteikumi, kas pārzinim paredz pienākumu glabāt noteiktu informāciju konkrētā dalībvalstī) un/vai personas datu brīvu aprīti starp dalībvalstīm (piemēram, apturot datu aprīti vai piemērojot pagaidu vai galīgus ierobežojumus, ieskaitot apstrādes aizliegumu).
47. Tāpat arī personas datu brīva aprīte Savienībā var būt apdraudēta, ja tiek sagaidīts (vai izvirzītas prasības par to), kā pārziņiem jāizpilda savi pienākumi saskaņā ar VDAR, proti, tādā veidā, ka no pārziņiem sagaidāmās darbības tiek saistītas ar konkrētu reģionu ES (piemēram, nosakot īpašas prasības attiecībā uz kvalifikāciju).
48. Turklāt personas datu brīva aprīte Savienībā var tikt kavēta arī tad, ja uzraudzības iestādes identiskās vai līdzīgās situācijās pieņem nepamatoti atšķirīgus lēmumus (piemēram, attiecībā uz nozari vai apstrādes veidu), jo vienotības trūkums apdraudētu vienlīdzīgus konkurences apstākļus ES un radītu pretrunīgas situācijas ES, kā arī radītu izdevīgas jurisdikcijas izvēles risku. Šajā sakarā būtu jāņem vērā valstu īpatnības, ko pieļauj VDAR attiecībā uz noteiktām nozarēm, piemēram, veselības aprūpi, žurnālistiku vai arhīviem.

¹¹ VDAR 1. panta 3. punkts.